

BLUMENTÁL

Ročník XXIV

Číslo 3

Marec 2013

Nech sa vám srdce nevzrušuje!

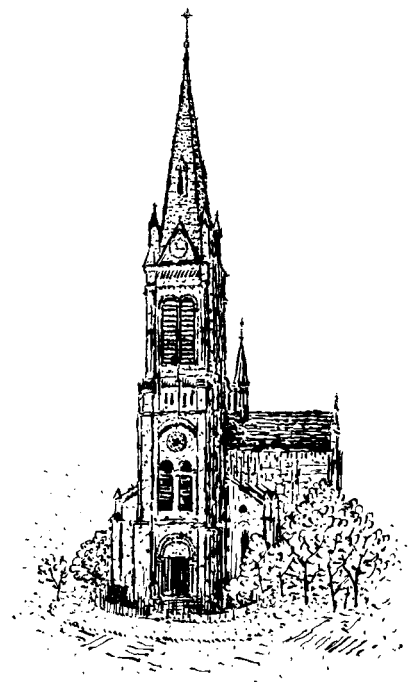
Naši farníci ako aj veriaci z iných spoločenstiev v Bratislave využili pred rokom možnosť spoločne si pozrieť v kinách film *O bohoch a ľuďoch*. Kinematografické dielo zachytávajúce život a hrdinský koniec francúzskych trapistických mníchov v kláštore v alžírskom Tibhiríne obsahovalo viaceré veľmi silné momenty. Jeden z nich, ktorý si naďalej uchovávam v pamäti a srdci, je scéna vianočnej večere v tamojšej komunite. Pri hudbe z *Labutieho jazera*, ktorá čistotou tónov túto scénu ešte viac umocnila, keď sa pohľady mníchov pri stole stretli, aj keď sa na seba povzbudivo pousmiali, ich tváre prezrádzali napätie a v očiach niektorých sa objavila aj slza. Hoci celé roky žili v priateľstve a vzájomnom rešpekte s tamojším videckým moslimským obyvateľstvom, teror, ktorého protagonistami boli islamskí militanti, kulminoval. Títo mnisi tušili, že je len otázka času, kedy sa obeťami brutálneho teroru stanú aj oni. Bola to večera vianočná, ale svojou atmosférou skôr podobná Poslednej večeri. Hoci spomínaní rehoľníci spočiatku neboli jednotní v rozhodnutí či ostať, alebo odísť do bezpečia, napokon duch vernosti v nich zvíťazil. Nechceli nechať miestne obyvateľstvo napospas a zároveň sa rozhodli vydržať ako komunita.

V závere tohto mesiaca budeme sláviť Veľkú noc a v rámci Veľkého týždňa a Posvätného trídau aj Zelený štvrtok. Liturgické predpisy Direktória pripomínajú, aby sa v homílii venovala pozornosť týmto trom tajomstvám: ustanoveniu Eucharistie, ustanoveniu sviatostného kňazstva a Pánovmu prikázaniu o bratskej láske. Priznám sa, že keď uvažujem o tom, ako sa farníkom na svätej omši na pamiatku Pánovej večere prihovoriť, vždy cítim určitú dilemu, ktorej zo spomínaných tém dať prednosť, aby v kázni dominovala. Ale život nám paradoxne niekedy takéto rozhodovanie svojimi ťažkosťami uľahčuje. Ani jedno zo spomínaných mystérií Poslednej večere sa nedá vylúčiť, ba naopak, vo vzájomnej spojitosti sa tieto tajomstvá súbežne prelínajú a dopĺňajú.

Trapisti v tibhirínskom kláštore jednoducho, ale zbožne a úprimne prežívali duchovné eucharistické spoločenstvo v skromnej kaplnke a potom bratské spoločenstvo pri stole. Cez vieru v Krista a ušľachtilé hodnoty Evanjelia boli si vzájomne oporou, aby nestratili stabilitu ducha a zameranie na cieľ ani vtedy, keď sa stanú bezbrannými obeťami násillia. Ich spoločenstvo v mnohom pripomínalo to, čo apoštoli prežívali pri Poslednej večeri so svojim Majstrom a Učiteľom, bratom a Pánom. Keď čítame v Jánovom evanjeliu (kapitola 13 - 17) Ježišovu rozlúčkovú reč alebo sa vhlbíme do myšlienok jeho veľkňazskej modlitby, alebo sa započúvame do jeho dialógu s apoštolmi, vtedy cítime, že tajomstvo Poslednej večere sa nesie dejinami Cirkvi počnúc Večeradlom cez násillné udalosti z r. 1996 v Tibhiríne až po súčasné dianie v Cirkvi. Mystérium Večeradla nám všetkým hovorí o napätí medzi vznešeným Božím a božským svetom reprezentovanom osobou Krista, ktoré sa on snaží vštepiť do našich duší a všetko to, čo je v nás tak typicky ľudské - aj to ušľachtilé, aj to pozemské a prízemné. Len si pripomeňme niektoré Ježišove výroky z Večeradla: tie, z ktorých žiari mrazivá tajuplnosť upriamujúca našu pozornosť na našu ľudskú malosť a naše limity, ale aj slová, z ktorých žiari hlboko ľudsky Kristova božská dobrota a láska. Pripomeňme si jemné upozornenie adresované Petrovi, keď bol v rozpakoch nad gestom umývania nôh (*Teraz ešte nechápeš, čo robím, ale neskôr pochopíš.*) Alebo konštatovanie evanjelistu Jána (*A bola noc.*), ktoré hovorí o odchode zradcu Judáša a evidentne tá krátka veta nehovorí len o noci v chronologickom zmysle. Alebo to ako Kristus „uzemnil“ sebaavedomú Petrovu víziu vlastnej neochvejnosti (*Aj život položíš za mňa? Veru, veru, hovorím ti: Nezaspieva kohút, kým ma tri razy nezaprieš.*). Alebo ako poopravil tvrdenie svojich učeníkov o tom, ako mu veria (*Teraz veríte? Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou.*) Neskôr, keď sa všetky tieto udalosti odohrali presne ako Kristus predpovedal, zaiste apoštoli lepšie začali chápať význam slova „pokora“, ale aj vedomie, že Kristus premáha všetky naše úzkosti: *Deti moje, ešte chvíľku som s vami... Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa... Nenechám vás ako siroty, prídem k vám... Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva.* Hlbku toho, čo im ich Učiteľ povedal pri Poslednej večeri, zrejme jeho učeníci neboli schopní absorbovať. O to viac objavili ich veľkosť po udalostiach Veľkej noci.

Aj my sme v tomto období v mnohom podobní Ježišovým učeníkom vo Večeradle alebo rehoľnej komunite v Tibhiríne. V oboch prípadoch žili v očakávaní, ktoré bolo poznačené obavami. Aj my cítime, že odchodom Svätého Otca Benedikta XVI. z jeho úradu a s blížiacim sa konkláve jedna etapa v živote Cirkvi končí a iná, neznáma sa začína. Možno aj my sa cítime akosi osirotene a namiesto neraz až trápnych dohadov či nový pápež bude biely, alebo čierny, skôr nás zaujíma otázka: bude mať dostatok síl vykonávať túto zodpovednú službu v dnešnom rozbúrenom svete a v rozkolísaných pomeroch v Cirkvi u nás na Slovensku i vo svete? Nech nám ako balzam na dušu jasná slová nášho Majstra: *Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestrachuje... Ostaňte vo mne a ja vo vás... Budete žiaľit, ale vás*

(Dokončenie na s. 4)

Pane, prosím ťa...

*Keď sa cítim silný,
Pripomeň mi, aby som pokľakol na kolená;
keď si myslím, že mám vždy pravdu,
pripomeň mi koľko právd som znevážil;
keď veľmi veľa hovorím,
pripomeň mi tvoje slová: nehovorte veľa ako
pohania (Mt 6, 7);
keď som spokojný s tým, že som sa už
niekam dostal,
pripomeň mi že musím ísť ďalej;
keď pocítujem, že sa od teba vzdalujem,
pripomeň mi, že ty čakáš na môj návrat;
keď som priveľmi netrpezlivý a nekritický,
pripomeň mi trpezlivosť, ktorú máš ty
so mnou;
keď sa cítim opustený a zabudnutý,
pripomeň mi, koľkokrát ja zabúdam na teba;
keď závidím,
pripomeň mi dary, ktoré som od teba prijal;
keď sa cítim zranený, zlomený a ukrivdený,
pripomeň mi, že len ty môžeš byť útechou;
keď od teba žiadam prívela,
pripomeň mi, že iba ty vieš, čo je pre mňa
najlepšie;
keď mám pocit, že si ma opustil,
pripomeň mi, že v skutočnosti stále kráčaš
vedľa mňa, ako si slúbil;
keď sa cítim veľmi hriechy,
pripomeň mi, že ty vieš odpúšťať;
keď sa bojím, že ma ľudia budú odsudzovať,
pripomeň mi, že o konečnom súde
rozhoduješ ty;
keď sa cítim ma dne,
pripomeň mi, aby som si pomyslel na to,
ako si sa ty cítil na kríži;
keď sa cítim unavený alebo veľmi nešťastný,
pripomeň mi bolesť tých, ktorí stratili už
všetko okrem viery a nádeje;
keď moja viera klesá,
pripomeň mi, aby som sa modlil;
keď si chcem zachrániť život,
pripomeň mi tvoju obeť za nás;
Pán môj, vždy, keď cítim pokušenie ujsť pred
bolesťou,
pripomeň mi, že bez toho, aby som niesol
svoj kríž, nie je možné byť vzkriesený
a vidieť tvoju tvár. Amen.*

MODLITBA A ZMYSEL PRE NÁBOŽENSTVO VŽDY PATRILI K ČLOVEKU

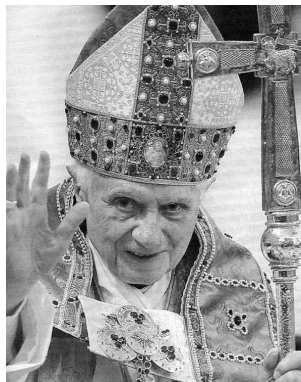
Keď budete, milí priatelia, čítať tieto slová Svätého Otca Benedikta XVI., bude už stolec svätého Petra uprázdnený, Benedikt XVI. bude utiahnutý a v modlitbách bude sledovať dianie v Cirkvi, kým my budeme čakať na to, kto zasadne na Petrov stolec, alebo budeme už modlitbami sprevádzať nového Petrovho nástupcu. Svätý Otec Bendikt XVI. nám zanechal množstvo veľmi vzácnych odkazov či už v encyklikách, či vo svojich knihách, alebo v poklade katechéz, ktorými sa týždeň čo týždeň prihovaral veriacim zhromaždeným na námestí svätého Petra, ale prostredníctvom televíznych prenosov aj všetkým, čo sme ich chceli či mohli sledovať. Zdrojom bola aj stránka KBS, z ktorej sme aj my neraz čerpali a aj na toto pôstne obdobie, ktoré koncom mesiaca vyústi do slávnosti Veľkej noci, sme vybrali jednu z jeho katechéz o modlitbe na tému uvedenú v titulku:

Drahi bratia a sestry, dnes by som chcel pokračovať v zamyslení nad tým, ako modlitba a zmysel pre náboženstvo vždy patrili k človeku a sprevádzali ho počas celej histórie. Žijeme v časoch poznačených znameniami sekularizmu. Zdá sa, že Boh sa akoby stratil z pohľadu mnohých ľudí: stal sa pre nich skutočnosťou, voči ktorej ostávajú indiferentní. Zároveň však vidíme mnohé znamenia, ktoré svedčia o znovuzrodení zmyslu pre náboženstvo, znovobjavení toho, ako je Boh dôležitý pre život človeka, o opätovnom nájdení túžby po duchovnosti, po prekonaní čisto horizontálneho a materiálneho pohľadu na ľudský život.

Pozeraúc do nedávnej minulosti vidíme, že sa nenaplnili predpovede tých, čo v čase Osvietenstva prorokovali koniec náboženstiev a oslavovali rozum oddelený od viery, rozum, ktorý mal rozohňať tmy náboženských dogiem a rozložiť „svet svätosti“ navrátiac človeku jeho autonómiu, dôstojnosť a slobodu od Boha. Skúsenosť minulého storočia poznačená dvomi tragickými svetovými vojnami spochybnila pokrok, ktorý mala garantovať autonómia ľudského rozumu bez Boha.

Katechizmus Katolíckej cirkvi hovorí: *Stvorením Boh povoláva každé bytie z ničoty k jestvovaniu. Aj po tom, čo človek hriechom stratil podobnosť s Bohom, ostáva „na obraz“ svojho Stvoriteľa. Zachováva si túžbu po tom, ktorý ho volá k jestvovaniu. Všetky náboženstvá svedčia o tomto bytostnom hľadaní človeka* (porov. č. 2566). Mohli by sme povedať – ako som už naznačil v predchádzajúcej katechéze, že od najstarších čias až po našu súčasnosť neexistovala žiadna veľká civilizácia bez náboženstva. Človek je zo svojej prirodzenosti nábožný, je homo religiosus tak, ako je homo sapiens a homo faber: *túžba po Bohu*, hovorí znovu katechizmus, *je vpísaná do srdca človeka, lebo človek je stvorený Bohom a pre Boha* (č. 27). Obraz Stvoriteľa je vtačený do jeho podstaty, a preto pociťuje potrebu hľadať svetlo, aby našiel odpoveď na otázky, ktoré sa týkajú hlbokého zmyslu existencie – odpoveď, ktorú nemôže nájsť sám v sebe ani v pokroku alebo v empirickej vede. Homo religiosus (človek náboženský) nepatrí len do starovekého sveta, je súčasťou celej histórie ľudstva. Práve vďaka tomu úrodná pôda ľudskej skúsenosti dala vyrásť rozličným formám náboženstva, ktoré sa pokúšajú dať odpoveď na túžbu človeka po šťastí, na potrebu vykúpenia a hľadanie zmyslu.

Človek digitálnej éry rovnako ako človek, ktorý žil v jaskyni, hľadá v náboženskej skúsenosti prostriedok prekonania svojej ohraničenosti a získania väčšej stability pre svoj neistý pozemský život.

Okrem toho, životu bez horizontu večnosti chýba naplnenie a aj šťastie, po ktorom všetci túžime, a ktoré je spontánne orientované do budúcnosti, do zajtrajška, ktorý má ešte len prísť. Druhý Vatikánsky koncil to zhrnul v deklarácii *Nostra Aetate: Ľudia čakajú od rozličných náboženstiev odpoveď na skryté záhadu ľudskej existencie, ktoré tak ako kedysi aj dnes hlboko znepokojujú srdce človeka: kto je vlastne človek, čo je zmyslom a cieľom nášho života, čo je dobré a čo hriešne, aký je pôvod a cieľ utrpenia, ako možno dosiahnuť očajsnú blaženosť, ďalej otázka smrti, súdu a posmrtnej odplaty a napokon najhlbšie a nevyšlovne tajomstvo, ktoré obklopuje naše jestvovanie – aký je náš pôvod a kam smerujeme*“ (č. 1). Človek vie, že sám nedokáže odpovedať na svoju hlbokú túžbu po poznání. Keď sa pokúša nahovárať si, že nikoho nepotrebuje, zisťuje, že sám sebe nestačí. Potrebuje sa otvoriť pre druhého, pre niečo alebo pre niekoho, kto mu dokáže darovať to, čo mu chýba: musí vyjsť sám zo seba v ústrety tomu, ktorý dokáže naplniť šírku a hĺbku jeho túžby.

Človek v sebe nesie zmysel pre nekonečno, nostalgii večnosti, hľadanie krásy, potrebu lásky a aj túžbu po svetle a pravde, ktorá ho dvíha k Absolútnu. Človek má v sebe túžbu po Bohu a vie, akým spôsobom sa môže obrátiť na Boha: vie, že sa k nemu môže modliť. Svätý Tomáš Akvinský, jeden z najväčších teológov v dejinách, definuje modlitbu ako *vyjadrenie túžby, ktorú má človek po Bohu*. Táto priťažlivosť k Bohu, ktorú on sám vložil do človeka, je dušou modlitby, ktorá na seba berie rozličné formy a spôsoby podľa historického obdobia a konkrétneho okamihu, milosti, ba aj hriešnosti, v ktorej sa daný človek modlí. Dejiny ľudstva priniesli rôzne formy modlitieb, lebo človek rozvinul rozličné spôsoby otvorenia sa pre Boha a pre svet, ktorý ho presahuje: modlitbu teda nachádzame vo všetkých náboženstvách a kultúrach.

Drahi bratia a sestry, **modlitba nie je via-**

zaná iba na osobitné okolnosti, ale nachádza sa v srdci každého človeka, v srdci každej civilizácie. Samozrejme, keď hovoríme o modlitbe ako o skúsenosti človeka v zmysle homo orans (modliaci sa človek), netreba zabudnúť na to, že **modlitba je vnútorným postojom, je viac než množinou foriem a zvykov, spôsobom bytia pred Bohom skôr než uskutočňovaním kultu a vyslovaním slov.** Modlitba má svoje centrum a svoje korene v najväčšej hĺbke ľudskej osoby. Práve preto nie je ľahko vysvetliteľná a môže sa stať objektom nepochopenia a mystifikácii. V tomto zmysle môžeme chápať aj vyjadrenie: **modliť sa je ťažké. Modlitba je skutočne exkluzívnym miestom darovania, túžby po Neviditeľnom, Neočakávanom a Nevysloviteľnom. Skúsenosť modlitby je preto pre mnohých výzvou, milosťou, ktorú si treba vyprosiť, darom toho, na ktorého sa obraciam.**

V každom období dejín človek v modlitbe premýšľa nad vlastnou situáciou pred Bohom vychádzajúc od Boha a so zameraním sa na neho. Uvedomuje si, že je stvorením, ktoré potrebuje pomoc. Nie je schopný sám v sebe dosiahnuť završenie svojej existencie a svojich túžob. Filozof Ludwig Wittgenstein pripomína, že *modliť sa znamená cítiť, že zmysel sveta je mimo svet*. V dynamike tohto vzťahu s tým, ktorý dáva zmysel existencii, teda s Bohom, **modlitba nachádza jedno z svojich typických vyjadrení v geste pokľaknutia.** Je to gesto, ktoré v sebe nesie radikálnu rozporuplnosť. Môžem byť donútený kľaknúť si kvôli biede či otroctvu, ale môžem pokľaknúť aj spontánne, aby som tak vyjadril svoju ohraničenosť, a teda potrebu Druhého. Jemu chceme povedať, že som slabý, núdzny, „hriešnik“. V skúsenosti modlitby človek vyjadruje celé uvedomenie si seba samého – všetko, čo dokáže pochopiť z vlastnej existencie, a zároveň sa celý obracia k Bytiu, pred ktorým stojí: **obracia vlastnú dušu k Tajomstvu, od ktorého očakáva naplnenie najhlbších túžob a pomoc na prekonanie biedy vlastného života.** V tomto pohľade na Druhého, v tomto obrátení sa k „tomu, čo človeka presahuje“, spočíva podstata modlitby ako skúsenosti s tým, čo presahuje vnímateľný, materiálny svet. Ľudské hľadanie napokon nachádza svoje naplnenie jedine v Bohu. Modlitba, ktorá je otvorením sa pre pozdvihnutie srdca k Bohu, sa tak stáva osobným vzťahom s ním. **A aj keď človek zabudne na svojho Stvoriteľa, živý a pravý Boh nikdy neprestane povolávať človeka k tajomnému stretnutiu v modlitbe.** Ako hovorí Katechizmus: *Tento krok lásky verného Boha je v modlitbe vždy prvý, krok človeka je vždy odpoveďou. Postupne ako sa Boh zjavu-*

je a zjavuje človeka jemu samému, modlitba sa javí ako vzájomné volanie, ako dráma zmluvy. Táto dráma prostredníctvom slov a skutkov angažuje srdce. Odhaľuje sa v priebehu celých dejín spásy” (č. 2567).

Drahí bratia a sestry, učme sa tráviť viac času pred Bohom, ktorý sa zjavil v Ježišovi Kristovi. Učme sa v tichu, vo svojom vnútri rozpoznávať jeho hlas, ktorý nás volá a vedie k hlbkám nášho bytia, k zdroju živo-

ta, k prameňu spásy, aby sme tak prekonalí ohraňovanie vlastného života a otvorili sa pre Božiu veľkosť, pre vzťah s tým, ktorý je nekonečná Láska. Preložil Martin Kramara 12. 5. 2011, zdroj TK KBS, Zvýraznenie redakcia

ÚCTA K SV. JOZEFovi V DEJINÁCH CIRKVI

Počas pôstneho obdobia nám cirkevný kalendár neponúka veľa sviatkov a slávností. Viac sa sústreďujeme na vlastné pôstne obdobie. Aj spomienky svätých sa v tomto liturgickom období stávajú nepovinné. V tejto, takpovediac striedmej liturgickej atmosfére vyniká slávnosť sv. Jozefa. Úcta k ochrancovi nášho Vykupiteľa a jeho tajomného Tela – Cirkvi, je taká silná, že ani pôstne obdobie neodsunie bohom jeho slávnosť.

Aj v našich krajoch je úcta k sv. Jozefovi pomerne rozšírená. V mnohých chrámoch nájdeme jeho sochy, ba často sú mu venované aj celé bočné oltáre. S obľubou sa praktizujú rôzne pobožnosti k sv. Jozefovi, zvlášť modlitba litánií. Aj súčasné obdobie prináša nové motívy pre oživenie jeho úcty. Novodobá kríza rodín, strata istôt v živote prirodzene vedie človeka, aby hľadal ochrancov. Nie náhodou pápež Ján Pavol II. v názve svojej exhortácie venovanej sv. Jozefovi z mnohých titulov, ktoré mu rozličné tradície v Cirkvi prisúdili, vybral práve titul ochranca – *Redemptoris Custos* (Ochranca Vykupiteľa).

V tomto článku sa chceme pozrieť na to, ako sa úcta k sv. Jozefovi začala a rozšírila v celej Cirkvi. Tento pohľad do minulosti nám môže pomôcť upevniť, obohatiť a očistiť správnu úctu k sv. Jozefovi aj v prítomnosti.

Prvé storočia

Biblické rozprávania o sv. Jozefovi sú nám istotne známe. Mnohé úvahy, rozjímání, ktoré predstavujú jeho charakter, sa chytajú každého detailu biblických „jozefovských“ správ. Keďže týchto správ nemáme veľa, snažíme sa potom dokresliť jeho postavu na základe buď jednoduchej fantázie, alebo vychádzajúc z poznania dobových okolností, prípadne z mimo biblických apokryfných spisov alebo z rozličných súkromných zjavení. Tento proces „dokreslenia“ charakteru sv. Jozefa môže byť veľmi užitočný pre vlastné duchovné napredovanie inšpirované jeho príkladom, ale zároveň si treba dať pozor na modernú „pýchu rozumu“ – teda nárokovanie si, že musíme všetko zistiť, všetko mať potvrdené, dokázané. Možno aj zámerne nám Božie zjavenie necháva veľa otáznikov vzhľadom na postavu sv. Jozefa. Azda aj preto, aby sme sa naučili byť ako on – aj on mal v živote veľa otáznikov, na ktoré mu hneď neprišla odpoveď. Nikedy musel spolu so svojou snúbenicou a neskôr manželkou Máriou v pokore aj dlho čakať na vysvetlenie. Ba mnohé veci ostali pre neho tajomstvom...

Už v prvých storočiach dejín Cirkvi sa objavili spisy, ktoré mali „zaplniť“ medzery, ktoré Božie tajomstvá zanechávajú v ľudskom poznaní. Z týchto, ako aj z ďalších, často veľmi komplexných motívov vznikajú známe apokryfné správy. Aj keď ich nemožno úplne odsúdiť, predsa treba

povedať, že často spôsobili viac problémov ako osohu v živote Cirkvi. Aj postava sv. Jozefa sa dostala do víru apokryfov a často z neho vzišli najroznejšie obrazy, niekedy až karikatúry – sv. Jozef ako starý deduško, vdovec, ktorý pred svadbou s Máriou už mal veľkú rodinu – známe pokusy vysvetliť, odkiaľ pochádzajú Ježišovi bratia a sestry, atď.

V tomto ohľade hlavným cieľom prvých kresťanských teológov, ktorých zaraďujeme medzi cirkevných otcov, bolo oslobodiť postavu sv. Jozefa od najroznejších predstáv, ba až heréz prameniacich zo spomínaných apokryfov, a dôsledným štúdiom evanjelia dospieť k pravdivému obrazu tohto svätca, čo možno najbližšiemu k evanjeliovým správam. Zamerali sa hlavne na vysvetľovanie statí o rodokmeni Ježiša Krista, o manželstve Jozefa a Márie a vytvorení Svätej rodiny. Tieto tri body sa neustále spomínajú v ich príhovoroch. Niekedy sa k nim pridávajú úvahy vysvetľujúce napríklad zákon manželstva, Jozefovu spravodlivosť, význam jeho snov a pod. Je však zaujímavé, že nikdy sa nedospelo k predstaveniu, či vypracovaniu celého jeho životopisu.

Prvý autor, ktorý spomína Jozefa je Justín. V III. storočí ďalší známy cirkevný spisovateľ, Origenes, zdôrazňuje v jednej svojej homílii, že „Jozef bol človek spravodlivý, a jeho panna bola bez poškvrny. Jeho zámer prepustiť ju sa dá vysvetliť tým, že uznal v jej živote pôsobenie záračnej sily a nesmierneho tajomstva. Sám sa pokladal za nehodného priblížiť sa k tomuto tajomstvu...“

V IV. storočí nachádzame u sv. Cyrila Jeruzalemského, sv. Chromácia z Akviley, a sv. Ambróza niekoľko úvah o panenstve Márie, manželstve Jozefa s ňou, o otcovstve jej ženicha.

Začiatky úcty k sv. Jozefovi v dielach niektorých významných teológov Cirkvi

Na začiatku stredoveku spolu s väčším rozšírením mariánskej úcty začínala pomaly prekvitať aj úcta k sv. Jozefovi. Dobrým odrazovým mostíkom sa stali spisy benediktinských mníchov. V ich prípade však išlo o tradície, ktoré sa veľmi nerozšírili, ostali viac menej spojené s tým-ktorým rádom. Iba pomaly sa v niektorých kláš-

toroch začína vkladať meno sv. Jozefa do vlastných liturgických kalendárov.

Dôležité texty, ktoré hovoria o mieste sv. Jozefa v diele spásy, zachovali sa od dvoch veľkých benediktinských mystikov: Ruperta di Deutz a sv. Bernarda z Clairvaux (obidvaja z 11. – 12. storočia). Oni sa usilovali pozvať veriacich k pravému uctievaniu sv. Jozefa. Sv. Bernard sa snažil priviesť k zbožnému rozjímání nad jeho pokorným a skrytým životom. Vo svojich rečiach *Na oslavu Panny Márie*, zostavených pri príležitosti mariánskych sviatkov, nájdeme časti, kde pripomínajú, že *po vesí Panny Márie by nebola úplná bez prítomnosti Jozefa*. Zdôrazňuje, že o Svätcovi *niet žiadnej pochybnosti, že to bol človek dobrý a verný. Jeho manželka bola Matkou Spasiteľa. Sluha verný a, opakujem, múdry, ktorého Pán vyvolil, aby pomáhal jeho Matke zabezpečiť starostlivosť o svojho Syna, výnimočný verný spolupracovník na zemi s veľkým Božím plánom...*

Vplyv sv. Bernarda sa prejavuje aj v stredovekej literatúre a poézii. Zaujímavé je tu spomenúť Dante Aligieriho, ktorý vyzýva meno sv. Jozefa na vrchole svojej Božskej komédie.

Sv. Bonaventúra bol zas prvý, ktorý predstavil Jozefa ako ochrancu Márie a Ježiška v betlehemskej jaskyni.

Podľa sv. Tomáša prítomnosť sv. Jozefa bola potrebná v pláne Vtelenia, lebo bez neho by sa mohlo hovoriť, že Ježiš bol nezákonným synom počatým z nezákonného vzťahu. Kristus potreboval meno, starostlivosť, ochranu ľudského otca. Ak by sa Mária nevydala, Źidia by ju pokladali za cudzoložnicu, a boli by ju ukameňovali. Najväčší spomedzi teológov Cirkvi ďalej hovorí, že manželstvo Márie a Jozefa bolo skutočným manželstvom: *boli spojení vzájomnou láskou, láskou duchovnou. Navzájom si odovzdali manželské práva, ktoré sa týkajú manželského života, aj keď, pre slub čistoty, ich neuplatnili.*

Spomínané diela významných teológov prispeli k tomu, že úcta k sv. Jozefovi sa rozšírila aj v ľudových vrstvách Cirkvi a pritom ostala blízka zjavenému pokladu. Práve v období stredoveku (12. storočie, avšak až v 15. storočí sa tento sviatok stal záväzným v celej Cirkvi) sa ustálil aj sviatok sv. Jozefa na deň, ako ho slávime dodnes – 19. marec. Prečo práve v tento deň – o tom kolujú len rôzne dohady.

Úcta k sv. Jozefovi dnes

Z rôznych faktorov, ktoré ovplyvnili kult sv. Jozefa v súčasnosti spomenieme dvoch blahoslavených pápežov – Jána XXIII. a Jána Pavla II.

(Dokončenie na s. 6)

JEŽIŠ PRICHÁDZA...

Slávnostný sprievod s Ježišom sa uberal z vrcholku Olivovej hory západným úbočím smerom k chrámu, ktorý bol odtiaľ na dohľad. Pred Ježišovými očami sa rozprestieralo celé mesto. Pri tomto pohľade Ježiš zaplakal...

Ježiš vidí, ako sa Jeruzalem topí v hriechu, nevedomosti a slepote. *Kiež by si aj ty v tento deň spoznalo, čo ti prináša pokoj! Ale teraz je to skryté tvojimi očami* (Lk 19, 42). Pán vidí, ako pre toto mesto nastanú dni, ktoré nebudú dňami radosti a spásy ako tento deň, lež dňami nešťastia a skazy. V priebehu niekoľkých rokov bude toto mesto zrovnané so zemou. Ježiš plače nad zatvrdilosťou Jeruzalema... Plný milosrdenstva plače nad mestom, ktoré ho odmieta. Nepomohli ani zázraky, ani skutky, ani slová -, ani tie ostré, ani zhovievavé...

Aj dnes ponúka Ježiš bohatstvo svojej milosti každému, lebo mu ide o našu spásu. Aj v našom živote Ježiš vyskúšal všetky prostriedky a nechal nám k dispozícii každý liek. Kofkokrát nám len vyšiel v ústrety...!

Dejiny každého človeka sú dejinami ustavičnej Božej starostlivosti. Každý človek je predmetom zvláštnej Pánovej lásky. Ježiš vykonal všetko v prospech Jeruzalema, ale mesto nechcelo otvoriť svoje brány jeho milosrdenstvu. Je to hlboké tajomstvo ľudskej slobody, ktorá má smutnú možnosť odmietnuť Božiu lásku...

Keď Ježiš prichádzal do Jeruzalema, išli mu v ústrety deti s palmovými ratolesťami v rukách a nadšené volali: *Hosanna na výsostiach! Požehnaný, ktorý prináša milosrdenstvo a spásu.*

Dnes si uvedomujeme, že v mnohých ľuďoch trvala radosť z Ježišovho slávnostného vstupu do Jeruzalema len krátko, kým zvädli zelené ratolesti. V priebehu piatich dní sa nadšenie *Hosanna* zmenilo na šialené zvolanie: *Ukrižuj ho!* Prečo taká náhla zmena, prečo také protirečivé správanie? Na to sa musíme opýtať vlastného srdca!

„Aké rozdielne boli zvolania“, hovorí svätý Bernard. *Preč s ním! Preč s ním! Ukrižuj ho a zároveň: Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach!* Ako odlišné ho dnes nazývajú: *Kráľ Izraela* a po niekoľkých dňoch: *Nemáme kráľa, iba cisára!* Hľa, aký rozdiel medzi zelenými ratolesťami a krížom, kvetmi a trnami! Toho, pred ktorým najprv rozprestierali plášte na zem, teraz vyzliekajú

z vlastných šiat a losujú o ne (sv. Bernard z Clairvaux).

Slávnostný vstup do Jeruzalema si od každého z nás vyžaduje dôslednosť a vytrvalosť; prehĺbenie našej vernosti, aby naše rozhodnutia neboli len chvíľkové. V hĺbke našich srdiec vystupujú mnohí pozoruhodné kontrasty: sme schopní toho najlepšieho, ale aj najhoršieho. Ak chceme v sebe vlastniť Boží život, viťaziť s Kristom, musíme byť stáli a pomocou pokánia umŕtvovať v sebe to, čo nás oddeľuje od Boha a bráni nám sprevádzať Pána až na kríž.

Liturgia kvetnej nedele pri sprievode s ratolesťami kladie kresťanom do úst spev: *Zdvihnite brány svoje hlavice, vyvýšte sa brány prastaré, lebo má vstúpiť Kráľ slávy!* Kto sa usadí v bašte svojho sebeckta, nevyjde na bojisko. Ale kto dobrovoľne otvorí brány pevnosti a vpustí Kráľa pokoja, bude spolu s ním bojovať proti všetkému úbohému, čo kalí zrak a otupuje svedomie.

V Jeruzaleme je aj Mária, aby v blízkosti svojho Syna oslávila posledné židovské veľkonočné sviatky a prvé veľkonočné sviatky, v ktorých je jej syn kňazom aj obetou. Ostaňme pri nej. Naša nebeská Matka nás naučí, ako vytrvať v stálosti v boji s maličkosťami, ako neustále vzrastať v láske k Ježišovi. Kiež by bola pri našom boku, keď budeme rozjímať o smrti a zmŕtvychvstani jej Syna. Výsadnejšie miesto ne-nájdem.

Z knihy **Francisco Fernández Carvajal: Hovoriť s Bohom**, meditácie na každý deň, str. 260 - 263, Lúč 1999, vybrala XD

(Dokončenie zo s. 1)

smútok sa premení na radosť... Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet! Nech namiesto ustráchanosti práve viera je našou vzpruhou!

S úctou sa dívame na končiaceho, ale stále žijúceho Benedikta XVI. Môžem hovoriť za seba, ale som si istý, že aj za množstvo iných ľudí, že budeme žiť z bohatstva myšlienok z éry jeho pontifikátu, ale aj z obdobia pred ním, a s úžasom si budeme všimáť, ako tento nesmierne vzdelaný a intelektuálne mimoriadne zdatný človek dokázal zrozumiteľne podávať svoje myšlienky (dokonca, hoci Nemeč, aj v peknej, čistej slovenčine na početných audienciách). A záver jeho pápežskej služby budeme vnímať nie ako útek, ale ako prejav jeho veľkej pokory a zodpovednosti, aby bol pápežský úrad **nielen zastávaný, ale aj vykonávaný**. Bude v nás rezonovať jeho myšlienka z homílie Popolcovej stredy: „**Prežívať Pôstne obdobie v intenzívnejšom a evidentnejšom cirkevnom spoločenstve, prekonávajúc individualizmus a rivalitu, je pokorným a vzácnym znamením pre tých, ktorí sú vzdialení od viery či ľahostajní.**“

Táto idea nám až nápadne pripomína to, čo povedal náš Pán v Jeruzaleme: *Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Podľa toho spoznajú všetci,*

že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať...Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa.“ Pápežova výzva na spolupatričnosť, Ježišov prikaz lásky a modlitba za jednotu navigujú náš pohľad ani nie na nostalgiu za minulosťou, ani nie na úzkosť z budúcnosti, ale na dôveru vo večné Slovo. Kristove slová o Skale, na ktorej stojí jeho Cirkev, ktorú ani pekelné mocnosti nepremôžu, a duchovná krása veľkonočnej piesne Základ Cirkvi je na Skale, nemôže byť zrušená, ktorú budeme spievať koncom marca, už teraz nadobúda svoju aktuálnosť. Mnohí sme mali veľkú úctu voči Svätému Otcovi ešte ako kardinálovi Ratzingerovi. Aj ako emeritného rímskeho biskupa ho sprevádzajme svojimi vďačnými modlitbami. A on v ústraní niekdajšieho kontemplatívneho kláštora bude vykonávať tú istú veľkú službu - modlitbu za Kristovu Cirkev. Ale zrejme už onedlho budeme jasť, keď sa dozvieme meno nového pápeža. Už vopred sa zaňho modlime, aj za kardinálov v konkláve, ktorí ho budú voliť. No keď prejde prvotné nadšenie (alebo sklamanie? - voľby pápeža v histórii Cirkvi sprevádzali nielen dôstojné obrady intronizácie, ale aj vyčinenie rozzúreného rímskeho davu alebo intrigy prelátov, ktorí nedokázali presadiť svojho

kandidáta), nech nás naďalej a vždy sprevádza ďalšie veľké tajomstvo Večeradla, ktoré je tak úzko spojené s Cirkvou - mystérium Eucharistie: Kristus, ktorý k nám prichádza v jednom Chlebe, dáva za pokrm svoje Telo, ktorým sa premieňame na vzájomne prepojené časti mystického Kristovho tela, ktorým je jeho Cirkev.

Milí Blumentálcí, v tomto čase očakávaní, ktoré naplňajú Cirkev a svet v tomto Pôstnom období, ale najmä v jeho závere, v pohnutých chvíľach atmosféry Zeleného štvrtka, aj v radostných udalostiach veľkonočného rána, ale aj pri každej svätej omši (aj v tzv. všedné dni), nech naše stretnutia pri slávení Eucharistie budujú naše spojenie s Kristom i našu vzájomnú jednotu, nech nás Eucharistia vnútorne zúšľachtuje a premieňa. Nech toto znamenie Kristovej blízkosti robí nás znamením jeho lásky pre tento svet v intenciách túžby, ktorú milovaný Benedikt XVI. prejavil aj pri poslednom verejnom slávení svätej omše na začiatku Pôstneho obdobia.

Milí farníci a čitatelia Blumentálu, pred veľkými udalosťami v Cirkvi v tomto mesiaci, ktoré sú v mnohorakej podobe prejavom mystéria Veľkej noci, prajem Vám, aby Vaše srdcia boli a ostali naplnené radosťou a nádejou.

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár

JEHO RANY NÁS UZDRAVILI

Už sedemsto rokov predtým ako sa odohrala táto najväčšia dráma sveta, napísal prorok Izaiáš: *Pre naše hriechy bol prebodnutý, pre naše zločiny strýznený. On pre nás pokoj znášal trest a jeho rany nás uzdravili.* Svätý Pavol toto jeho poslanie vystihol slovami: *Keď Kristus dokončil svoje dielo, stal sa pôvodcom večnej spásy pre všetkých, ktorí ho poslúchajú.* To všetko bolo teda potrebné pre našu spásu, pre našu záchranu.

Odmietnutý zavrnutím i nezáujmom. Pána Ježiša odmietli Židia, zosobnení v polo-Židovi, kráľovi Herodesovi, pôvodcom Idumejčanovi. Odmietli ho pohania zosobnení v pohanovi, miestodržiteľovi Pilátovi, pôvodcom Rimanovi. V Herodesovi ho odmietli zavrnutím: pozná ho, no nechce ho: kládol mu mnohé otázky, no v srdci už zavrhol jeho učenie a smial sa mu. V Pilátovi ho odmietli nezáujmom: ani ho nechce poznať; umýva si ruky.

Za Herodesom a Pilátom, Židmi a pohanima, sú však ľudia celého sveta a dejín, lebo ako učí Písmo: *všetci zhršili a chýba im Božia milosť.* Písmo však zároveň hovorí: *všetci boli vykúpení v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.*

Hoci nás zarmucuje, že sme ho odmietli zavrnutím či nezáujmom; kiež nás potešuje radostná zvesť o vykúpení, ako napísal svätý Pavol, že *evanjelium je Božou mocou na spásu každému, kto verí, najprv Židovi, potom Grékov.*

Do tejto úvahy mi zapadá spomenúť udalosť, ktorú mi povedal brat: „V jednej bratislavskej nemocnici na oddelení ortopedie som stretol asi šestnásťročnú dievča. Malo zhubný nádor kosti na jednej nohe. Museli jej vyoperovať značnú časť tejto kosti – písťaly, čo prakticky znamenalo, že bez nejakej náhrady – protézy, by už nikdy nemala chodiť. Jej matka sa však roz-

hodla pre hrdinský čin. Vzdala sa svojich menších nie celkom nevyhnutných kostí na oboch nohách – tzv. ihlic a tieto následne po operatívnom spojení mali nahradiť vyoperovanú časť písťaly jej dcérky.

Takáto operácia má však viaceré riziká. Čo sa týka darcu – matky, riskuje, že sa viac nepostaví na svoje ‚ochudobnené‘ nohy. No väčšie riziká sú v obdarovanom organizme dcéry. Zhubné nádorové ochorenie sa mohlo rozšíriť aj inde. No kľúčovou

otázkou bolo, či telo jej dcéry prijme darovaný orgán alebo jej imunitný systém začne proti voperovanému tkanivu bojovať ako proti cudzorodému a škodlivému telesu. Tak by operácia, ktorá je pre matku stratou, bola pre dcéru zbytočná! Milujúce srdce matky však verilo, že to všetko dobre dopadne. Viac som ich už nestretol, a tak neviem, ako to dopadlo. Nezabudnuteľne si však pamätám, ako spolu ležali – pôvodne zdravá matka s ťažkými ranami po operácii na nohách a dcéra – adresát obety svojej matky. Nikdy nezabudnem na odhodlanosť tejto matky v prospech svojej dcéry“.

Tak ako sa táto matka obetovala za svoju dcéru, tak sa za nás obetoval Pán Ježiš. Udalosť umučenia, krížová cesta a najmä kríž hovoria o jeho Božsko-ľudskej láske k nám ľuďom. Položil svoj život za náš život.

Nekonečne všemohúci a nekonečne dobrý Boh urobil pre nás maximum, čo mohol. No aj keď Pán Ježiš dokončil svoje dielo, ešte nie je istá naša záchrana. Ak by sme tento dar spásy neprijali, jeho krv by bola pre nás zbytočne vyliali a cena jeho smrti stratená. Tak ako tam spomenutá operácia by nepomohla tomu dievčatku, ak by jej organizmus neprijal voperované kosti, v našom prípade by vyšla nazmar najväčšia obeta v dejinách.

Už asi rozumieme výčitke plačúceho Ježiša nad neverným Jeruzalemom: *Ja som vás chcel zachrániť a vy ste nechceli.*

Milí čitatelia časopisu Blumentál, zoberme si k srdcu tieto slová. Nech nás utrpenie nášho Pána posilňuje vo vytrvalosti v boji o našu spásu.

Božia i naša Matka Mária, ty si verne nasledovala Krista Pána v plnení jeho vôle, pomáhaj nám ostať mu verní v živote i v hodine našej smrti. **Ján Sitár, kaplán**

PORAZENÝ VÍTAZ

Súčasnú spoločnosť charakterizuje túžba po víťazstvách. Prejavuje sa to v osobnom a v pracovnom živote. V kultúre a v športe. V oblasti politiky a vedy. Celá moderná spoločnosť je akoby naprogramovaná na to, že v živote môže obstať len ten, kto je lepší. Slovo „víťazstvo“ je aj vhodným vyjadrením podstaty veľkonočnej slávnosti. Pokúsme sa zamyslieť nad zdánlivými prehrami v našich životoch, ktoré však v konečnom dôsledku prinášajú víťazstvo.

Zmŕtvychvstalý Ježiš sa nám predstavuje ako víťaz nad smrťou. Víťazstvo Ježiša je krásnym vyjadrením vzťahu medzi Otcom a Synom, ktorý sa stal človekom a ktorého ukrižovali a položili do hrobu. Otec po troch dňoch vrátil Synovi život. Ježiš od tej chvíle už neprežíval telesný a smrteľný pozemský život. Vrátil sa k Otcovi aj s osláveným telom do večného nesmrteľného života. Do života bezhraničnej Božej lásky a neopísateľného šťastia.

Ježišovo víťazstvo prinieslo prvým svedkom zmŕtvychvstania veľkú radosť. Pri všetkých pochybnostiach a aj nevere, že to nie je možné, aby Ježiš vstal z mŕtvych, napokon všetkých naplnilo šťastie: ženy, apoštolov, iných učeníkov a prvých pokrstených.

Čo prinieslo víťazstvo Ježiša ďalším pokoleniam? Predovšetkým odvahu nasledo-

vať ho, vydávať o ňom svedectvo a tešiť sa na stretnutie s ním vo večnosti. Ježišovo víťazstvo nad smrťou spôsobilo, že verní kresťania boli ochotní prinášať veľké obeť, telesné a duševné bolesti, aby sa na neho čo najviac podobali. Lebo Ježišovo víťazstvo neprijali všetci a netešil sa z neho celý svet. Vždy boli takí, ktorí neverili, že Kristus bol, je a žije. A keď títo ľudia mali moc, a mali ju v dejinách často, tak prenasledovali všetkých, ktorí v Krista verili. Veď už napríklad v 2. storočí v Ríme na Palatine postavili kríž, na ktorom bol znázornený Kristus s oslou hlavou a pod ním stál muž so zdvihnutými rukami. Bolo tam napísané: „Alexamenos sa modlí k svojmu Bohu.“ Takto sa vysmievali z kresťanov a pokladali ich za bláznov. Oni to dokázali s dôverou pretrpieť a za Krista aj zomrieť.

Čo Kristovo víťazstvo nad smrťou prináša nám? Žijeme v spoločnosti, ktorá neprenasleduje kresťanov pre ich vieru v Krista, aspoň nie viditeľným spôsobom. V podstate môžeme povedať, že niektoré kresťanské myšlienky si spoločnosť aj váži. Patrí medzi ne dôstojnosť človeka, rovnosť všetkých ľudí, rešpektovanie ľudskej slobody a veľké množstvo iných ľudských práv. No spoločnosť už nie je kresťanská. Kresťanská v evanjeliovom zmysle slova. Veľa ľudí sa vysmieva z Krista, Cirkvi a kresťanov. Niektoré televízie a časopisy sa najviac tešia z toho, keď môžu zosmiešňovať kresťanskú morálku a jej nositeľov. Mohli sme sledovať napríklad, ako sa viedla diskusia či naši vierozvestovia majú mať na platidlovom zobrazení svätožiariu. Mohli sme sledovať, ako sa v Európe a aj u nás viedla smutná diskusia o tom či má byť v európskej ústave spomenutý Boh. Nepotrebuje súčasný človek víťazstvo vzkriesenia?

V zaujímavom a komplikovanom svedčení nám Kristovo víťazstvo nad smrťou prináša veľký dar, ktorým je absolútna dôve-

ra v Krista. Tak to robili prví kresťania, ich nasledovníci, a tak to musíme robiť aj my. Dôvera nie je totožná s pasivitou. Naša dôvera v Krista musí mať aktívny rozmer. Kresťan nie je ten, kto by mal mlčať, keď sa robí zlo proti Kristovi, Cirkvi, proti Božím prikázaniam, keď sa znevažuje ľudská dôstojnosť. Kristus nás povzbudzuje, aby sme nemlčali. Mali by sme však byť pripravení pre Krista aj niečo pretrpieť. Každá naša verejná aktivita vzbudzuje v niektorých ľuďoch nenávisť a odpor. Neraz môžeme mať pocit, že právo brániť sa majú všetci, len nie kresťania. Televízie prejavujú obdiv k všetkým názorom, len katolíci sú pre nich ľudia zo stredoveku. S týmito niekedy žijeme. Služba Kristovi však musí niekedy aj bolieť.

Napokon musíme mať aj svoju vnútornú dôveru v Krista. Aj keby sa nám zdalo, že sme slabí, že veľa vecí nemôžeme zmeniť, že spoločnosť si robí aj tak čo chce, ani to nás nesmie priviesť k nejakému zúfalstvu. Kresťan musí vždy plne dôverovať Kristovi, že on je mocnejší nad všetky ľudské projekty. Na to je potrebná modlitba, prijímanie sviatosti, vzájomné povzbudzovanie sa, aby sme nikdy nestratili dôveru.

Zmŕtvychvstalý Kristus aj nám dáva účasť na svojom víťazstve. V spojení s ním môžeme v sebe objaviť veľké možnosti napredovania. Predovšetkým v službe vlastnej rodine, v bratskej láske, v ožote obe-

tovat sa, cítiť s potrebami Cirkvi a evanjelizovať. Spoločnosť potrebuje tieto víťazstva viac, ako všetky iné, o ktoré sa usilujú ľudia.

Spracoval Marián Bér

(Dokončenie zo s. 3)

Bl. Ján XXIII. bol známy ako veľký ctiteľ sv. Jozefa. Keď sa stal pápežom, táto jeho úcta sa prejavila napríklad tým, že v Bazilike sv. Petra dal umiestniť na jeden z bočných oltárov obraz sv. Jozefa. Dodnes je táto kaplnka (celé ľavé bočné rameno baziliky) zasvätená sv. Jozefovi. Je to miesto, určené nie pre turistov, ale pre tých, čo sa chcú modliť. Preto mnohí spomínajú, že práve pred obrazom sv. Jozefa v Bazilike sv. Petra premodlili niektoré svoje životné rozhodnutia. „Pápež úsmevu“, alebo „dobrý pápež“ sa napríklad pričínal aj o to, že do Rímskeho kánona (I. eucharistickej modlitby) bolo vložené aj meno ženicha Panny Márie).

Bl. Ján Pavol II. ako pápež prispel k rozvoju úcty k sv. Jozefovi aj osobitným spisom Magistéria – spomínanou exhortáciou Redemptoris Custos, z ktorej vyberáme záverečnú výzvu:

Zo srdca si želim, aby v nás tieto úvahy o osobe sv. Jozefa obnovili úctu plnú modlitby, na ktorú vyzýval môj predchodca už pred

sto rokmi. Vo svetle tretieho kresťanského tisícročia nadobúda obnovenie našej modlitby a sama osoba sv. Jozefa z Nazareta pre Cirkev v súčasnosti mimoriadny význam.

Druhý vatikánsky koncil nanovo upriamil pozornosť nás všetkých na „veľké veci, ktoré vykonal Boh“, na to dielo spásy, ktorého bol Jozef mimoriadnym služobníkom. Keď sa teda zverujeme pod ochranu toho, do opateru ktorého Boh „zveril svoje najväčšie a najcennejšie poklady“, zároveň sa od neho učme, ako byť služobníkmi „diela spásy“. Nech sa sv. Jozef stane pre každého z nás výnimčným učiteľom v službe Kristovho spásneho poslania, za ktoré nesú zodpovednosť všetci a osobitne každý jeden člen Cirkvi: manželia; rodičia; tí, ktorí sa živia prácou vlastných rúk alebo každou inou formou práce; tí, ktorí sú povolani na kontemplatívny život, ako aj tí, ktorí sú povolani na apoštolát.

Tohto spravodlivého muža, ktorý v sebe niesol celé dedičstvo starej zmluvy, Boh vo-viedol aj na „začiatok“ novej a večnej zmluvy v Ježišovi Kristovi. Keď stojíme na prahu tretieho tisícročia, ktoré musí byť pokračovaním a ďalším rozvíjaním „plnosti času“, patriacej k nevysloviteľnému tajomstvu vtelenia Slova, nech nám sv. Jozef ukazuje cestu tejto spásnej zmluvy.

Nech sv. Jozef vyprosuje pre celú Cirkev a pre celý svet, ako aj pre každého z nás, požehnanie Otca i Syna i Duchu Svätého.

Jozef Pajerský, kaplán

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

1150. VÝROČIE PRÍCHODU SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Vnímanie cyrilo-metodského dedičstva v minulosti a dnes

Pod týmto titulkom sme v minulom čísle uverejnili prvú časť tohto článku. Skončil sa slovami bl. Jána Pavla II....táto dvojaká láska k Panne Márii a k Petrovmu nástupcovi, je vzácné dedičstvo, ktoré vaši predkovia prijali od svätých vierozvestov Cyrila a Metoda a počas stáročí ho odovzdávali z pokolenia na pokolenie, tak že prišlo až k vám. Pokračujte, opakujem vám, pokračujte tak aj v budúcnosti! Posledné časy boli mimoriadne ťažké. V Skutkoch apoštolov čítame, že *čím ďalej, tým viac pribúdalo veriacich Pánovi; veľké množstvo mužov a žien* (Sk 5, 14). A to aj napriek tomu, že sa viera na začiatku stretala s veľkými ťažkosťami a s odporom. Cirkev bola už od začiatku vystavená tvrdým skúškam.

Možno povedať, že aj na Slovensku v období skúšky pribúdalo veriacich Pánovi; veľké množstvo mužov a žien? Mohli sme si prečítať v závere otázku.

Dnes sa naša spoločnosť zmieta v problémoch, ktoré sú problémami identickými s problémami Rímskej ríše. „Tvrdou realitou 4. storočia bolo otroctvo ako zákonný inštitút a ako životný údel mnohých ľudí. Škála neslobodných však bola veľmi široká: od jednoduchých otrokov po nevoľníkov. Mnohí ľudia nemohli užívať občianske práva a boli vydaní napospas svojmu pánovi a ekonomickej situácii. V stoickom učení, ako aj v rímskom práve sa postupne objavovala väčšia humanizácia a prekonal sa myšlienka, že otrok je ‚vec‘. V skutočnosti tieto názory často ostali len mŕtvou literou...nijaký človek od prírody nie je podriadený druhému. *Už niet otroka, ani slobodného...; lebo všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi* (Gal 3, 26, porov. aj Kol 3, 11). Ak sa tak stalo, musí to byť následkom hriechu. Okrem toho každý kresťan je predovšetkým Kristovým sluhom: „Vonkajšie zákony poznajú rozdiely, keďže sú to ľudské zákony, ale spoločný Pánov zákon nepozná nijaký rozdiel, pretože slúži všetkým a všetkým dáva tie isté veci. **Sloboda a otroctvo sa nemerajú v rovine ľudských inštitú-**

túcií. Merajú sa v morálnej rovine, keďže pravým veľkým otroctvom pre každého človeka je hriech. Bojom proti hriechu sa vylučuje otroctvo, keďže pán bude vedený k tomu, aby spravodlivo, úctivo a láskavo zachádzal s tým, kto mu slúži“.

Potrebuje si uvedomiť situáciu v našej krajine, kde máme množstvo problémov a dokonca až otročnú prácu, či už je to práca vykonávaná pod hrozbou straty zamestnania, ak nebudú pracovať počas nediel, práca väzňov, ktorým je upieraná spravodlivá mzda za ich prácu a zvyhodňovanie zamestnávateľov, ktorí nemusia odvádzať odvody do sociálnych inštitúcií, bezbrehé znevažovanie človeka médiami, jeho dehonestácia a neúčinná ochrana zo strany štátu proti tomuto nešvár! Práve preto volá Ján Pavol II. po náprave.

„Vzájomná solidarita všetkých bude prispievať k dobru každého jednotlivca a zabezpečí vašej krajine pokrok na ceste spravodlivosti a slobody“.¹ „**Svätý Cyril a Metod s nasadením života odmietli podriaďovať vieru mocenským záujmom. Viera vždy chráni pravú slobodu a odsudzuje fyzické i morálne otroctvo. Fyzické otroctvo je viditeľnejšie ako morálne, ale morálne otroctvo nie je o nič menej nebezpečné.** Jestvuje totiž otroctvo spôsobené inými a otroctvo,

ktoré si človek zapričínuje sám.“² Preto návrat ku koreňom cyrilometodskej úcty je naozaj potrebný.

Zdôvodňuje ho Ján Pavol II. pri druhej návšteve Slovenska v roku 1995. „**Slovenské dejiny svedčia o tom, aká dôležitá je kresťanská tradícia. Ona je pevným základom, na ktorom možno postaviť život a rozvoj celej spoločnosti.** Táto krajina je už od svojej prvej evanjelizácie zásluhou svätých Cyrila a Metoda hlboko poznačená ohlasovaným evanjeliom. A sama ústava našej republiky uznáva a predkladá bohaté občianske i duchovné dedičstvo kresťanstva ako program pre život v súčasnosti. Posolstvo svätých solúnskych bratov ostáva vždy platným orientačným bodom pre novú evanjelizáciu, ktorá má obrodíť všetky oblasti ľudskej existencie. Odvolávajú sa na tieto pevné kresťanské korene, toľkí odvážni synovia a dcéry tejto krajiny odolávali v ťažkých rokoch skúšok a vytrvali, keď totalitný režim udušal každú formu slobody, najmä slobody náboženskej. Vedomie takého bohatého dedičstva posilňovalo vieru a nádej všetkých – biskupov, kňazov, rehoľníkov a veriacich laikov –, ktorí znášali nespravodlivé násilie, ba aj prenasledovanie, len aby ostali verní Kristovi a Cirkvi. Keď som odchádzal po skončení návštevy v ro-

ku tisíc deväťstodeväťdesiat z Vajnora, zanechal som vám odkaz: *Nebojte sa! Nemajte strach! Nebojte sa!* opakujem vám dnes pri svojom príchode k vám. V čase budovania slobodného, samostatného a demokratického Slovenska treba dôverovať v Božiu pomoc a bez výhrad sa venovať upevňovaniu toho, čo ste už dosiahli. **Je nevyhnutné usilovať sa, aby všetci mali prístup k dobrám, ktoré sú potrebné pre čestný a činný život. Každému treba zabezpečiť možnosť trvalej práce, podporovať formy sociálnej solidarity voči najviac postihnutým vrstvám a chrániť základné demokratické práva všetkých občanov. Okrem toho treba varovať mladšie generácie pred vidinami ľahkých úspechov, pred ziskom z nečestných podujatí, pred konzumizmom a hedonizmom, ktorým chýbajú ideály a hodnoty. Treba posilňovať aj demokratické ustanovizne podporovaním účasti všetkých občanov na verejnom živote štátu v správnej výmene názorov a plánov zameraných na zveľadenie spoločného dobra.** Udalosti, ktoré sa odohrali v posledných rokoch tohto storočia, sú poučným, že proces obnovy spoločnosti môže vyznieť ako veľmi prechodný jav, ak nespočíva na solidných mravných a kultúrnych základoch. A práve v tomto smere prispieva Cirkev k úplnému rozvoju štátu. **Kresťanská kultúra, ktorá osvetľovala dejinnú cestu vášho ľudu, má aj dnes pomáhať Slovákom na ceste k svornému spoluzitiu v spoločnosti európskych národov**^{1,2}. Ján Pavol II. nám pripomína: „Kristus sa nám aj dnes prihovára: *Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje* (Jn 12, 26). A na našu útechu dodáva: *Kto bude slúžiť, toho poctí Otec* (Jn 12, 26). Toto sa už splnilo na svätom Cyrilovi a Metodovi a na toľkých iných svätých aj v slovanskej jazykovej oblasti: Otec ich poctil. A o dva dni sa to splní na troch Košických mučeníkoch, keď ich vyhlásim za svätých pre celú Cirkev. Nasledovali Krista a nebeský Otec ich poctil pred celým svetom. Sme schopní uveriť Kristovmu slovu? Sme schopní prijať jeho požiadavky, ísť za ním a slúžiť mu? Hej, dobre vieme, že je to možné iba v Duchu Svätom. **Prosím všemohúceho Boha za každého z vás a za všetkých mladých ľudí, ktorí bývajú v tejto krajine pod Tatrami: Vlejte do nich, Pane, slovo vášho synovstva.**“³

Záver práce, ktorá mala poukázať na situáciu našej spoločnosti počas prenasledovania i slobody v dejinách ako súčasť dejín univerzálnej Cirkvi je, aby sme si uvedomili význam solúnskej misie pre obnovu spoločnosti a vzťahovali sa v jej šírení. Tak nám to nakoniec dal ako odkaz pri odchode zo Slovenska v roku 1995 Ján Pavol II.:

„**A teraz sa obraciam na celý slovenský národ, ktorý chcem v tejto chvíli lúčenja príviniť k svojmu srdcu jediným veľkým objatím. Drahí Slováci, ako by som mohol nespomenúť v tejto chvíli, že vaša viera má hlboké korene, dobre zasadené medzi vaami ohlasovaním svätých misionárov slovanských národov Cyrila a Metoda?! Prosím vás, aby ste sa v duchu vždy vracali k týmto slávnym a príkladným postavám, k týmto veľkodušným a neúnavným vzorom. Svätý Cyril a Metod vám a celej Cirkvi ukazuju, ako priviesť národy ku Kristovi a ako hlásať dobrú zvesť spásy. Oni vám svojim životom hovoria, ako sa dá aj dnes kráčať cestou novej evanjelizácie a ako treba žiť, aby láska, ktorú hlásal Kristus, prekona-**

la všetky možné prekážky a ťažkosti. Nikdy nechýbali protiventúrou a odpor proti autentickému životu viery, ale evanjelium má v sebe moc premeniť prekážky na prozreteľnosťnú príležitosť na ohlasovanie spásy. Svedčia o tom svätí Cyril a Metod, tak hlboko zapísaní do počiatkov kresťanského spoločenstva na Slovensku. Ich poslanstvo je aj dnes platné pre život viery vo vašej krajine..... prijatie evanjelia je cesta k vybudovaniu spoločnosti, ktorá sa vyznačuje opravdivou slobodou, rešpektovaním druhého a solidaritou bez predsudkov. Je to cesta opravdivého pokroku, ktorý čerpá silu a trvanlivosť z evanjeliového poslanstva a uskutočňuje sa v čoraz dokonalejšom a sociálne širšom nadobúdaní hodnôt, na ktorých sa zakladá spoločné dobro všetkých. **Ako veľmi je dôležitá najš pravú slobodu!** Nie všetko, čo jednotlivé osoby alebo aj celé systémy ponúkajú ako prejav slobody, je opravdivou slobodou. **Treba vedieť brániť pravú slobodu človeka a každodenne ju budovať v pravde. Podporujte bratstvo a svornosť v spoločnosti, ktorú tvoria ľudia rozličnej kultúry a rôzneho ideologického pôvodu. Dbajte viac o to, čo spája, ako o to, čo rozdeľuje, a čoraz usilovnejšie hľadajte pravdu:** tak nájdete väčší priestor pre priateľstvo, otvoria sa vám možnosti spolupráce a dialógu, budete sa môcť viac venovať chudobným a vzrastie vo vás túžba po spoločných duchovných i hmotných dobrách. **Len bratská láska môže spôsobiť, že ten, kto nič má, neuzavrie sa egoisticky do seba, a kto je chudobný, nebude sa cítiť poníženy vo svojom nedostatku**“^{4,5} Daniel Dian

¹ JUDÁK, V.: *Milánsky edikt*.

² JÁN PAVOL II.: *Homília vo Vajnoroch 22. apríl 1990*.

³ JÁN PAVOL II.: *Nitra 30. júna 1995 - stretnutie s mládežou*.

⁴ JÁN PAVOL II.: *Bratislava 30. júna 1995 - uvítací ceremoniál na letisku*.

⁵ JÁN PAVOL II.: *Nitra 30. júna 1995 - stretnutie s mládežou*.

Svetový deň modlitieb

Po viacerých rokoch sa Ekumenický svetový deň modlitieb (SDM) vracia do nášho Blumentálu. Tu sa modlitby SDM konali pravidelne vyše desať rokov. Po rokoch putovania po iných chrámoch sa teda vracajú ženy so svojimi modlitbami do nášho kostola.

Svetový deň modlitieb je najväčšie ekumenické modlitbové hnutie. Jeho cieľom je nachádzať k sebe cestu napriek rozdielom vo vierovyznaní a rečovom a kultúrnych rozdielom, spoločne sa modliť v duchu bratskej lásky a jednoty v Trojjednom Bohu, ako aj niesť zodpovednosť za tento svet vo svojom okolí i vo vzdialených krajinách. Dňom, keď ženy všetkých kresťanských cirkví na celom svete pozývajú ženy, mužov aj deti dnes už v sto osemdesiatich krajinách, aby sa spoločne modlili. SDM má bohatú históriu predovšetkým v protestantských cirkvách. U nás sa k modlitbám Ekumenického svetového dňa modlitieb ženy Rímskokatolíckej cirkvi pripojili v r. 1991.

Texty modlitieb na stretnutia, ktoré sa uskutočňujú vždy v prvý piatok marca, pripravujú každý rok ženy z inej krajiny. Modlitby na tohtoročné stretnutia na tému:

Príšiel som ako cudzinec a prichýlili ste ma pripravili kresťanky z Francúzska. Stretnutie sa uskutoční 1. marca 2013 o 19,00 h v našom chráme. Organizátorky tohtoročného stretnutia pozývajú: Príďte v čo najväčšom počte spoločne sa modliť.

Organizátorky stretnutia

Farská knižnica informuje

V poslednom čase sa mi zdá, že sa na knižných pultoch, a tým nepriamo aj v našej knižnici objavilo viac publikácií o exorcizme. Nikdy nie je na škodu poznať možnosti a schopnosti nášho odvekého nepriateľa.

V publikácii autorov **Gabriele Amorth a Roberto Italo Zanini: *Silnejší než zlo*** (vydavateľstvo *Sali-Foto, Stará Ľubovňa, 2013, 299 s.*) s podnadpisom *Ako rozpoznať zlého ducha, premáhať ho a vyhýbať sa mu*, sa v úvode prihovára P. Vojtěch Kodet, O.Carm., známy český duchovný autor a upozorňuje na to, že diabol je omnoho šikovnejší a silnejší ako človek a že potreba zaoberať sa ním vychádza zo životnej skúsenosti Cirkvi. Odvoláva sa na P. Rainera Cantalamessa, ktorý hovorí, že satan vyhnaný dverami, sa vrátil oknom; keď bol vyhnaný vierou, vrátil sa poverou a stal sa biznisom pre široké vrstvy obyvateľstva. Mnohí sú natoľko zlom zasiahnutí, že im to podstatne bráni v živote s Bohom. A treba odhaľovať jeho taktiku a poukazovať na možnosti, ako ho poraziť - modlitbou a pôstom.

Ježiš dal moc vyháňať zlých duchov svojim apoštolom, a oni ju ďalej v Cirkvi odovzdávajú až do dnešných čias. Ten, kto je poverený v Cirkvi službou exorcizmu, má nad ním moc aj dnes. A táto kniha hovorí práve o tejto moci a o sile modlitby. Skúsený a známy rímsky exorcista otec Gabriele kladie pred náš duchovný zrak konkrétne prípady ľudí, ktorí sa z najrôznejších príčin ocitli v moci diabla a čo všetko si museli vystáť a vytrpieť, kým sa oslobodili spod jeho vplyvu. Vždy išlo o veľmi tvrdý a náročný boj.

Diabol nerád prehráva a jeho zúrivosť je miestami až životu nebezpečná. Táto kniha nie je vymyslená, nie je to román, keď si autor môže pustiť fantáziu, je to konkrétny a detailný opis ľudí a ich osudov v dnešných časoch. Ale nie je to ani horor, ktorý sa nedá čítať, lebo sa bojíme zlých snov, je to realita, o ktorej môžeme čítať vo Svätom písme alebo v životopisoch mnohých svätých. Azda sme mali tendenciu si myslieť, že je to vecou minulosti a tieto javy sa už dnes nevyskytujú, ale autor hovorí o pôsobení diabla v súčasnom svete.

Kresťanský mysliteľ 20. storočia C. S. Lewis napísal, že tento svet je územie obsadené nepriateľom. Odvekým nepriateľom, ktorý však nie je nepremožiteľný, aj keď je neviditeľný. Ježiš nám ukázal spôsob ako a čo na neho platí, aj keď je to boj na „dlhé lakte“, víťazstvo je už jeho, lebo ho na kríži svojou smrťou a zmŕtvychvstaním porazil a skrze neho a v ňom môžeme aj my zvíťaziť.

A táto kniha je presne o tom, o bezmoci pýchy a moci modlitby, pokory a pokánia.

Monika Šandorová

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
 - **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.
- Počas školského roka:
sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatočnom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

2. 3. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 16. 3. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevu a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MAREC

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby úcta človeka voči prírode rástla s vedomím, že celé stvorenie je Božie dielo, ktoré Boh zveril do rúk ľudstva.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby biskupi, presbyteri a diakoni boli neúnavnými ohlasovateľmi evanjelia až do končín zeme.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Nech sa na príhovor slovanských vierozvestov svätých Cyrila a Metoda naša viera v Ježiša Krista, pravého človeka, stáva istotou že máme brata, ktorý nám rozumie vo všetkom.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

- 19. 3. Sv. Jozefa, ženicha Panny Márie
- 24. 3. Kvetná nedeľa – Nedeľa utrpenia Pána
- 28. 3. Zelený štvrtok Pánovej večere
- 29. 3. Veľký piatok – slávenie utrpenia a smrti Pána
- 30. 3. Biela Sobota – večer slávenie Vigílie Pánovho zmŕtvychvstania
- 31. 3. Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania

OZNAMUJEME

- **Pobožnosť Krížovej cesty** počas Pôstneho obdobia bude bývať vždy v **piatok o 17,15 h a v nedeľu o 15,45 h.**
- **Omšové úmysly** na apríl budeme zapisovať v Krstnej kaplnke v pondelok 4. marca od 16,00 h.
- Počas pôstneho obdobia je **možnosť navštíviť chorých doma** a vyslúžiť im sviatosti. Záujemcov treba nahlásiť počas úradných hodín vo farskej kancelárii, telefonicky alebo v sakristii kostola.
- **Veľkonočné spovedanie od 18. 3. do 27. 3. denne (okrem nedele) od 5,45 do 8,00 h a od 15,00 do 19,00 h**, podľa potreby aj dlhšie. Na Kvetnú nedeľu počas dopoludňajších bohoslužieb od 7,00 do 12,30 h. Prednosť majú starí, chori, matky s malými deťmi. Počas Veľkonočného trojdňa spovedáme len v nevyhnutných prípadoch.
- **Trojdná pobožnosť k sv. Jozefovi** bude 16. 3. po sv. omšiach o 6,30 a 18,00 h; 17. 3. po sv. omši o 16,30 h a 18. 3. po sv. omšiach o 6,30 a 16,30 h.
- **Obrady Veľkého týždňa:**

Zelený štvrtok – v Katedrále sv. Martina o **9,30 h** bude otec arcibiskup s kňazmi bratislavskej arcidiecézy sláviť **svätú omšu, pri ktorej požehná oleje a posväti krizmu**. Pri tejto svätej omši si kňazi obnovia kňazské sľuby.

Slávenia v našom kostole:

– **svätá omša na pamiatku Pánovej večere o 18,00 h, poklona do 21,00 h.**

Veľký piatok – ranné chvály a posvätné čítania o 7,30 h;

– **krížová cesta o 8,00 h;**

– **slávenie utrpenia a smrti Pána o 15,00 h, poklona do 21,00.**

Veľký piatok je dňom prisneho pôstu. Zdržiavanie sa mäsitého pokrmu zaväzuje od 14. roku a pôst od 18. do 60. roku života. Zdržiavanie sa mäsitého pokrmu sa odporúča až do skončenia Veľkonočnej vigílie.

Biela sobota – ranné chvály a posvätné čítania o 7,30 h;

– **adorácia pri Božom hrobe od 8,00 h do 18,45 h;**

– **Deviatnik k Božiemu milosrdenstvu o 18,50 h;**

– **slávenie vigílie Pánovho zmŕtvychvstania o 19,00 h.**

• **Veľkonočná nedeľa** – sväté omše budú ako obvykle;

– **Deviatnik k Božiemu milosrdenstvu** bude v rámci pravidelnej nedeľnej pobožnosti asi o 17,30 h, cez veľkonočnú oktávu po skončení svätej omše o 16,30 h, v sobotu o 17,30 h;

– **požehnanie veľkonočných jedál pri svätých omšiach o 6,00, 7,30, 9,00 a 10,30 h.**

• **Program v klube:** V nedeľu 17. 3. v rámci Roku sv. Cyrila a Metoda vás pozývame na prednášku a besedu: **Sv. Konštantín Filozofa Proglas** s Dr. Viliamom Turčánym, významným slovenským literárnym vedcom, básnikom, prekladateľom v čase od **14,30 – 16,30 h.**

• **Koncert:** V nedeľu 17. 3. o **20,10 h** zaznie v našom chráme Requiem W. A. Mozarta. Vystúpi takmer 100 účinkujúcich – sólistov z VŠMU, členov Kresťanského komorného orchestra ZOE a členov speváckeho zboru Technik STU. Diriguje: Ladislav Kaprinay. Vstup na koncert je voľný.